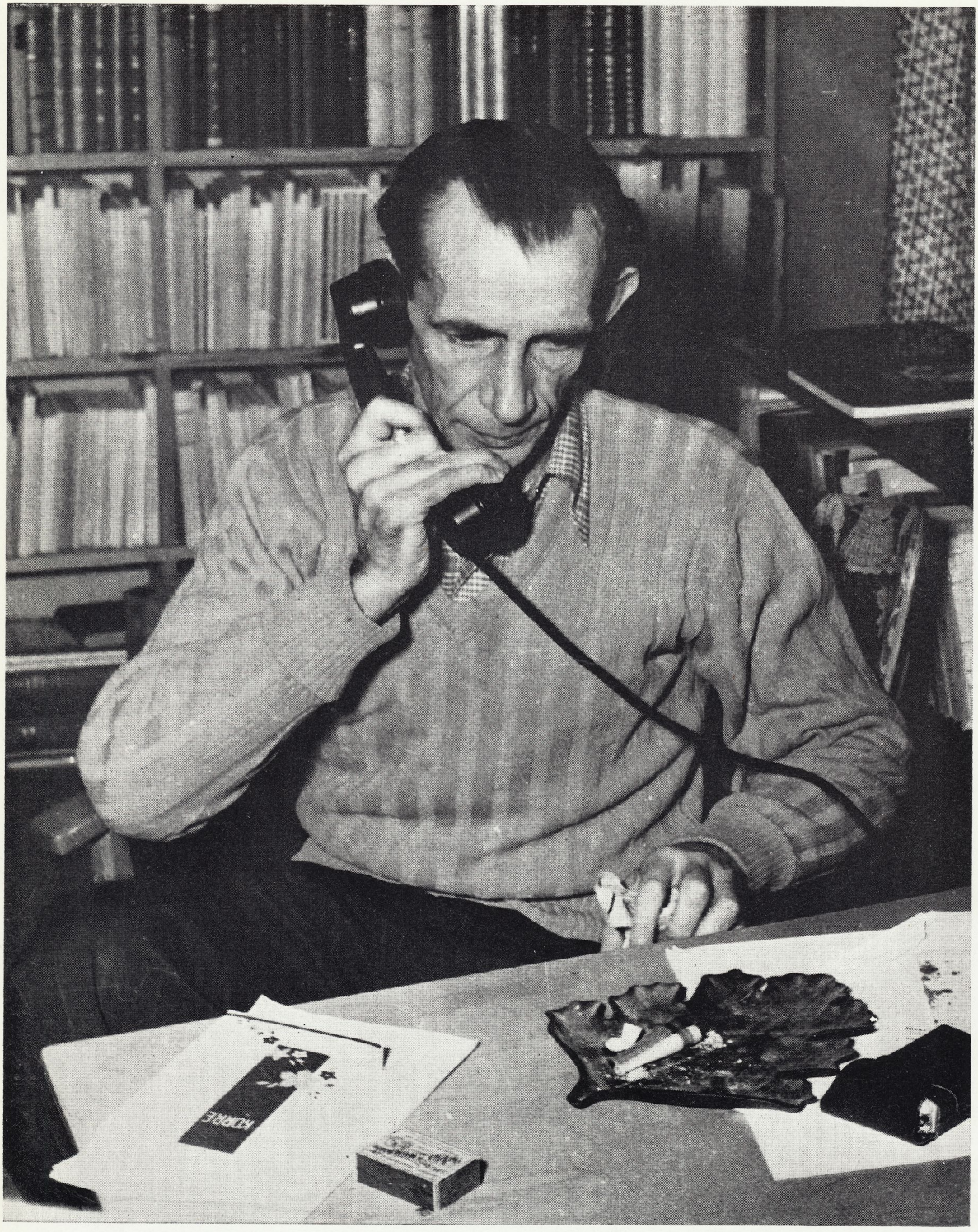

Poste Restante

Medlemsblad för
Nils Ferlin-Sällskapet
Nr 1 1978

Lyckan

En änglar hit
och en änglar dit;
Fén som du längtar
kom på visit.
Knackade på
engång eller två
– Ingen var hemma.
Då måste hon gå.

Ålsten 2/2 – 38.

Nils.

Ur Nils Ferlins systerdotter Inger Sundbergs poesialbum. De två första raderna skrevs 1937. Först ett år senare blev sidan färdigskriven.

Omslagsbilden från hösten 1948. Foto: *Jonny Graan.*

Kära Poesivän!

Snart är den här, våren, om vilken Nils Johan Einar diktat så fint. Tänk att den är samma märkvärdighet vart år, samma salighet för det längtande hjärtat! Just nu, när jag skriver det här, i mitten av mars, ligger visserligen Tegnérlunden vit utanför mitt fönster, men likafullt tycker jag mig känna en aning av vår i luften, ett löfte om förnyelse av livets glädje.

Samma förnyelsekraft har ju poesin, samma förmåga att ge ljus, klarhet och ny betydelse åt livet, att ständigt på nytt klä det gamla uttjänta livet med ny och vårlig grönska. Visste vi inte det skulle aldrig vår förening existera och leva så märkvärdigt medlemsrik och levnadslustig!

Tack vare att så många så träget och troget betalar sin medlemsavgift kan du, kära vän, hålla det här numret av "Poste Restante" i din hand. Jag vet att det är en glädje för oss alla att få tidningen. Jag vet också att det är många som får tidningen fast de inte har betalat medlemsavgiften. De får den därför att vi är övertygade om att det bara är alldeles naturlig, mänsklig glömska som är orsaken till att avgiften inte har kommit föreningen till handa. Kära medmänniska, om du skulle vara en av dem, ta då det här numret som en liten påminnelse om att för din egen, Nils Ferlins och poesins skull ta en liten uppfriskande vandring till något av stadens många postkontor och där sända in din lilla medlemsslant. Då är du säker på att också i fortsättningen få tidningen.

Tänk också, kära vänner, på att vi delar ut vårt pris i höst. Säkert har du något förslag till pristagare. Skriv ett brev och tala om vem din kandidat är eller kom på årsmötet och tala om det där. Det skall bli roligt att ses!

Med poetisk hälsning

Sander Key Ahlen

"EN VISS VÅRDSLÖSHET I FORMEN"

Mottagandet av Nils Ferlins debutsamling.

av Jenny Westerström

Att "En döddansares visor" (1930) fick ett ganska gott mottagande av kritiken har Åke Runnquist grundligt redogjort för i sina böcker *Poeten Nils Ferlin* (1958) och *Nils Ferlin, En bildbiografi* (1962). Sammanfattningsvis vill han kalla det "en stor framgång" trots att "en del av de berömmande recensionerna var något försiktiga och njugga". Men vad är det då i Ferlins dikter som recensenterna särskilt tar fasta på? Vad är det i hans diktning som man anser vara positivt och nytt? Hur ser man t.ex. på hans pessimism, på hans verklighetsiakttagelse och vad riktar man sin kritik mot i samlingen? Från vilka andra författare anser kritikerna Ferlin ha influerats? Vilka dikter får dem att lystra? Vilken bilden gör man sig av poeten? Det är några av de frågor som jag ställt mig vid genomgången av recensionerna till "En döddansares visor".

Förhandsbilden av en debutant

Då Nils Ferlin debuterade, tycks hans bakgrund som kuplettförfattare, schlagertextförfattare och som skådespelare i landsorten vara obekant för de flesta kritikerna. Åtminstone är det endast ett par, som i sina recensioner av *"En döddansares visor"* anspelar på Ferlins tidigare förehavanden. I Göteborgs Handelstidning (3/6 1930) nämner Birger Baeckström att Ferlin tidigare "lär . . . ha skrivit glättiga, men opublicerade visor i S. O. S.-genren" (Sven Olof Sandberg) och ironiserar en aning över Ferlins missnöje med livet så som det framträder i diktsamlingen, nämligen som något "nödvändigt ovanpå alla Folketspark-visorna". I en artikel om proletärförfattarna (Stockholms Dagblad 30/8 1930) berättar Erik Asklund, att Nils Ferlin "flackat i alla landskap i Sverige och Finland som skådespelare". Han nämner också att Ferlin brukar kalla sig själv "skådespeleriarbetare och poet" och att "Busen Fabian är hans signum". Recensenten i Värmlandsberg (30/4, som utkommer i Filipstad)[1]) gör inte hemlighet av, att Ferlin är bekant i staden. Han påpekar också, att en del av dikterna har motiv hämtade därifrån. Men för den övriga kritikerskaran tycks namnet Nils Ferlin vara okänt, åtminstone låter man det verka så i recensionerna. Trots att Sten Selander i egenskap av litterär rådgivare på Bonniers förlag väl måste ha känt till Ferlin, eftersom det var han som rekommenderade diktsamlingen till förlaget, låtsas han inte om det i sin anmälan i Dagens Nyheter (2/5 1930), kanske av förståeliga skäl. Hans positiva ord väckte ändå på sina håll ett visst missnöje, eftersom man tyckte att Sten Selander var partisk. Sten Selander skriver i sin anmälan: "Just nu ligger framför mig en bok med ett okänt författarnamn, Nils Ferlin . . .". I sin artikel talar Sten Selander också om "en ny skaldebegåvning och ett nytt diktartemperament".

Vad var det då i *En döddansares visor* som kritikerna främst tog fasta på som positivt och nytt?

"En ny och riktig poet"

I Svenska Dagbladet (20/4 1930) menar Anders Österling, att trots att titeln *En döddansares visor* är föga inbjudande är diktsamlingen värd att "läggas på minnet", eftersom den "uttrycker något äkta, ett lynne för sig, en livsstämning. De bittra refrängerna och den dämpat gnolade melodien får oss att lyssna". Att Ferlins diktsamling får åhörarna att lyssna håller Elis Andersson i Göteborgs-Posten (1/5 1930) med om. Han drar sig inte för att kalla händelsen för ett under som skett, och han är säker på att det är fråga om en

[1]) Samma artikel infördes i Falu läns tidning 1/5 1930.

"ny och riktig poet", och "en 'äkta' lyriker". Han vågar också tro, att Ferlin kommer att sätta "märke i svensk lyrik". Även Sten Selander tar i de bästa dikterna fasta på den egenartade och personliga ton, som etsar sig "in i minnet så som endast äkta lyrik gör". Att det både är frågan om "äkta lyrik" och en lovande debut anser också många av de övriga kritikerna t.ex. Harry Martinsson (Brand nr 24, 1930) som varmt rekommenderar diktsamlingen. Nathan Johnson i Nya Wermlands Tidningen (3/6 1930) tycker sig sällan ha mött en debutant, som är så övertygande "både ifråga om form och innehåll", och med ett så "äkta lyriskt temperament, en begåvning och mognad". Gabriel Jönsson i Sydsvenska Dagbladet (9/7 1930) är något tveksam inför skaldens framtida utveckling, men menar, att man "tills vidare" får "vara tacksam för de överraskande originella uttryck för ett egenartat temperament, som debuten ger". Johannes Edfelt visar i sin artikel i Ord och Bild (nr 8 1930) också en viss tveksamhet inför diktsamlingens ojämna kvalité och bristen på varierade stämningar, men poeten "intresserar och väcker förhoppningar".

"En egenartad mörk livsstämning, en klar och fattad pessimism

En döddansares visor präglas av en mörk och pessimistisk livsinställning, vemod, melankoli, och döden är hela tiden i centrum för Ferlins tankar. Krtikerna behandlar denna sida hos Ferlin särskilt ingående. Ferlins filosofi hör inte till den uppbyggliga sorten, men den räddas ändå från att bli torr och banal tack vare "det medlidande med skapelsens vånda, som plötsligt kan tränga igenom hopplösheten och ironin". Detta skriver Sten Selander och menar vidare, att Ferlins livssyn inte kan kallas för ny, men Selander påstår däremot, att det nya ligger "helt och hållet i den skärande intensiteten hos hans pessimism och den fräna sältan hos hans humor". Vad gäller Ferlins förhållande till döden konstaterar Selander, att han är "förhäxad" av den och i verser, som rör sig med en blandning av "leda vid livet och skräck för förintelsen", erinrar Selander om den medeltida dödsdansen. Det som framförallt gör Ferlin till poet i vissa ögonblick och då till en originell sådan, är enligt Anders Österling Ferlins "fria" och "osentimentala" humör och hans "förmåga att hävda sig i amper protest mot eländet, i filosofisk ironi . . ." T. o. m. "det olustigaste kan hos honom i lyckliga fall få en formel, som strålar av salt galghumor och intensiv känsla", och ibland visar sig också, skriver Österling, "en drastisk fyndighet även i det kusliga".

Gabriel Jönsson anser, att man efter en titel som *En döddansares visor* förväntar sig "något av övergiven vånda eller makabert spökeri . . .", och han tycker sig heller inte bli besviken, ty hos Ferlin är det inte frågan om någon "falsk och uppstyltad maskerad, ingenting av pose, av belåtet självbespeglande litterär attityd". Han finner istället "en egenartad mörk livsstämning, en klar och fattad pessimism . . . en av livet självt inbränd erfarenhet". Johannes Edfelt menar, att "den trista och tårlösa sorg", som finns i Ferlins dikter, inte skulle få så stor verkan, "om den inte stolt och förnämt skyldes under vits och clowneri, blague, galghumor och halvt cynisk grimas". Det är också något viktigt som Ferlins diktsamling har att säga, fortsätter Edfelt, ty den "vittnar om en värdig hållning i olyckan och har därmed sin hälsosamma moral att förmedla". Många tidningar i landsorten kommer med ungefär liknande iakttagelser. Torsten Eklann (Upsala 8/5 1930) talar om den desillusionerade och bittra människan Ferlin, men han tycker sig innerst inne finna "ett stycke tro" eller "en bit av en bön kvar". Även Eklann kommer in på Ferlin och döden, och han känner ångesten och skräcken stiga ur verserna, men också det makabra är påtagligt. Dikterna med nöd och svält som motiv bärs upp av "en frän humor, en galghumoristisk vändning" och "trots cynismen ligger alltid författarens medlidande på lur". I Falu Läns tidning (11/5 1930) skriver man t.ex., att det finns en "viss galghumor blandad med resignation", och i Nerikes Allehanda menar signaturen T. G-r, att det är i dissonanserna i

de "hårda och tungsinta" anslagen som Ferlin är bäst. Nathan Johnson skriver, att "under de en smula nonchalanta och gäckande orden framstår han i sin fatalistiska livsåskådning som en skeptisk betraktare av detta underliga liv". Mindre positiv syn på Ferlins pessimism och dysterhet finns också på en del håll framförallt i landsortspressen, men också på enstaka håll i storstadspressen. I Folkets Dagblad Politiken (16/4 1930) skriver Ture Nerman följande rader: "Den pessimism, Ferlin har gemensam med Salomo kan måhända botas i samband med att dess rot, den överdrivna individualismen tuktas". Birger Baeckström anspelar, som ovan nämnts, på Ferlins tidigare författarskap inom den "lättare" genren, och i anslutning till detta fortsätter han: "Den formella träningen hade han redan förut, men steget från det banala till det icke-banala, d.v.s. självständiga, är inte lika lätt taget som växlingen från det muntra till det dystra". I Ny Tid (2/5 1930) står följande ord att läsa: "Här finner man inte mycket av den mörka intensitet, som kan skänka pessimistisk diktning glans och glöd. Av den gråa, tröstlösa vardagligheten kan man inte skapa lyrik". I Falukuriren (12/5 1930) tycker signaturen E. H., att den hånfulla och bittra tonen ibland går till överdrift.

"ett par goda ögon i huvudet"

Vad gäller Ferlins verklighetsiakttagelse, tycker många av anmälarna, att Ferlin lyckats få fram den riktiga stämningen. Birger Baeckström säger trots andra invändningar, att Ferlin "trots sin självupptagna tristess har ett par goda ögon i huvudet och ibland även gör bruk av dem". Han hoppas vidare, att Ferlin "mera kommer att använda sig av sin goda iakttagelseförmåga". eftersom den är "mindre vanlig bland oss andra än tristessen, vilken han inte alls är så ensam om, som han tycks tro". Ture Nerman menar, att Ferlin har "en förmåga att ge relief åt de grå stadsstämningar som ges". I Värmlandsberg heter det, att Ferlin "har en god förmåga att återge det upplevda på ett enkelt och målande sätt, som inger löften", och i Upsala Nya Tidning tycker man, att Ferlin egentligen inte har något nytt att säga, men att det han säger är självupplevt.

"en ström av ord, ord, ord"

Vad var det i diktsamlingen kritikerna var mera tveksamma inför — mot vad riktade man framförallt sin kritik?

De flesta, t.ex. Anders Österling och Elis Andersson, var överens om, att diktsamlingen var ojämn och kvaliteten på dikterna mycket växlande. Johannes Edfelt uttrycker det så här: "Stoffet i denna diktsamling är inte överväldigande rikt, stämningarna äro inte mångahanda. Kvalitativt sett är Ferlins diktsamling till på köpet mycket ojämn: den innehåller en del blacka och likgiltiga ting, men att denne poet intresserar och väcker förhoppningar, har han att tacka den handfull slående starka och originella dikter, som hans bok vid sidan av en myckenhet skrymmande och onödigt gods rymmer". Alltigenom negativ till diktsamlingen var endast en anmälare, nämligen signaturen Ch. O. i Kristianstadsbladet (redan den 19/4 1930). Denna recensent ber Ferlin hålla sig till den inre vänskapskretsen och i varje fall inte framträda offentligt. "Nils Ferlin är kanske något litet av lyriker. I så fall drunknar lyriken i en ström av ord, ord, ord. Man hör endast ett entonigt bubblande och ser blott de små harporna. Möjligen är det duvolikt rart. Poesi är det i varje fall icke". Vi får väl vara tacksamma, för att Ferlin inte lydde detta råd! Harald Schiller efterlyser i sin recension i Stockholms Tidningen (7/5 1930) just, vad de flesta av de övriga kritikerna tyckt sig finna hos Ferlin, nämligen "en markant personlighet, som har något eget och personlighetsfärgat att komma med". Hans tankar går därför till "större diktare, som bättre, mera fullödigt och egenartat givit uttryck åt samma ting som Ferlin. Det är inte bara formen utan även innehållet som här verkar gengångaraktigt".

"Nektar från många sköna blommor"

I samband med dessa ord lämpar det sig att se hur kritikerna diskuterar påverkan och inflytande från andra författare i Ferlins diktning,

dels återklanger i enstaka dikter, dels men mindre ofta i samlingen som helhet. Framförallt är det Fröding, Karlfeldt, Bo Bergman, Dan Andersson och Harriet Löwenhjelm, som anmälarna vill se som förebilder eller inspirationskällor. De flesta är dock överens om, att trots förebilder har dikterna självständighet och originalitet. Karlfeldtska toner finns enligt Sten Selander i "Profeten" och "Syner i lövsprickningen". Signaturen Rajdo i Dala Demokraten (17/5 1930) kritiserar i sin artikel, att man alltid vid presentation av en ny författare söker förebilder, men han jämför ändå själv Ferlin med både Karlfeldt och Dan Andersson. Med Dan Andersson jämför honom t.ex. också Anders Österling, men Ferlin saknar, menar han, den romantiska attityd, som Dan Andersson hade inför tillvaron. Något av Dan Andersson tycker sig Sten Selander också finna i t.ex. dikten "En gång". Birger Baeckström anser, att Fröding spelar "en icke så liten roll" för Ferlin, då det gäller "filosofisk villrådighet, t.ex. i "Jag vet inte vad . . .", men menar ändå att trots reminiscenser från Fröding i "Bygdebrev" och "Syner i lövsprickningen" de ändå är rika på "konkreta och självsedda smådrag". Framförallt är det väl i den lättflytande rytmen man tycker sig känna igen Fröding. Harald Schiller tycker sig i flera dikter finna gengångardrag av Bo Bergmans "melankoliska tristess inför tillvaron". Sten Selander menar, att återklangen från Bo Bergman i dikten "Lundström" "är mer än lovligt stark". Birger Baeckström finner för mycket Harriet Löwenhjelm i en dikt som "Ser du . . ." och Harald Schiller anser, att den alltför överskattade Harriet Löwenhjelms "hjälplösa människovarelser . . . gå igen i nya variationer i Ferlins diktning". I Nerikes Tidningen (26/5 1930) står att läsa: "Mycket är Bo Bergman, åtskilligt Harriet Löwenhjelm, något Fröding och Dan Andersson. Men det är tillräckligt kvar för att bilda en intressant och rätt så egenartad profil ändå". Detta citat är nog ganska signifikativt för vad man i allmänhet ansåg vad det gällde influenserna från dessa författare. Förutom de ovan nämnda ser man också enstaka inflytanden från Heine, Obstfelder, Wildenwey, Procopé, Gripenberg, Nerman och Ode Balten. Det är sannerligen inte en liten skara ansedda profeter, som debutanten Ferlin blir jämförd med. Elis Andersson uttrycker det med följande ord: "Nils Ferlin har tvivelsutan samlat nektar från många sköna blommor, men honungen bär redan hans eget märke".

Förmåga att "svänga versens trollstav"

Kritikerna lovordar framförallt i den nya diktsamlingen Ferlins förmåga att "svänga versens trollstav". Enligt Elis Andersson är det Ferlins "förtrollande herravälde över orden, över rytm och rim", som griper läsaren. "Hans melodi, välljudet i enskilda rader, de insmickrande omtagningarna och rimmens kyss och smek vagga in oss i drömmar, bölja kring oss. Han mäktar hemligheten att få oss att svänga med i hans egna känslors rytm, och det betyder, att han i allra egentligaste mening kan skriva vers". Han fortsätter sina lovord: "Versen är . . . det underbara suggestionsmedlet", som bereder läsaren en "rent fysisk sensation", och man finner "knappast en onaturlig ordföljd, sällan en sökt konstruktion" och "han kan få gamla slitna ord att klinga", och han lyckas med att göra om en barnramsa till poesi" och han kan få liv i ett "gammalt ordspråk". Gabriel Jönsson instämmer med Elis Andersson vad gäller Ferlindiktens förmåga att suggerera och anser versen ha en form, som är konstnärligt stram. Sten Selander som för övrigt inte uppehåller sig så mycket med det rent verstekniska prisar Ferlins förmåga att på ett överraskande sätt avsluta en dikt: "med ett par rader, vilka glimma som kornblixtar eller svida som piskrapp". Erik Asklund berömmer Ferlins förmåga att "gripa en form: folkvisans, schlagerns, eller bara en ramsa ur en barnlek och i dem fylla ett nytt innehåll . . ." Knut Jaenssons ord i "Fönstret" (nr 1, 1931) är värda att citera: "Hans visor spelar sin rytmglada, ferlinska moll, som är strålande bitter, stimulerande och utan ängslan". Harald Schiller tycker trots vissa invändningar (se ovan), att Ferlin

är en skicklig versmakare, och Ture Nerman påpekar, att Ferlin "redan har greppet" och en "eldig rytm".

Vad landsortspressen beträffar tar många av dem fasta på Ferlins förmåga att behandla vers och rytm, hans enkla och vardagliga språk, hans fyndiga och träffande uttryck och hans formella och talangfulla säkerhet. Endast Falukuriren (12/5 1930) visar sig negativ på följande sätt: "En viss vårdslöshet i formen stör dessutom flera gånger den fina stämningen, särskilt det regelbundna användandet av vardagsspråk t.ex. mej och dej istället för mig och dig, vilka senare ord på flera ställen vore bättre på sin plats".

"Det sprittande och eggande, sövande och tjusande"

Vilka dikter i samlingen är det som kritikerna speciellt fäster sig vid, citerar, kommenterar såsom särskilt lyckade?

Flest lovord har "En Valsmelodi" fått. Sten Selander prisar den självständiga formen och känslan av makaber dödsdansstämning i den. I "En Valsmelodi" har, skriver Erik Asklund, Nils Ferlin använt sig av "den moderna schlagerns teknik och verkligen lyckats bibringa läsaren det sprittande och eggande, men också sövande och tjusande, som är valsmelodiens innersta väsen". Gabriel Jönsson och Johannes Edfelt citerar också denna dikt. Edfelt tycker t.o.m., att Ferlin i den har givit sitt bästa: "en makaber dödsdans i 3/4-takt, tillika en originell och gripande variation av ett gammalt pajazzotema". "Leken går" har fått flest omnämnanden. Den originella tillämpningen av barnaramsan anses lyckad och verkningsfull. I Nya Wermlands Tidningen citerar Nathan Johnson dikten och kommenterar den med följande ord: "I de till synes skämtsamma orden stiger dödens allvar i all dess hårda omutlighet". "Stjärnorna kvittar det lika" tillhör också de dikter som har funnit nåd inför recensenternas kritiska ögon. Beundransvärd anses här Ferlins förmåga att blanda hopplöshet, ironi och ömhet. I "Jag kunde ju vara. . ." fäste sig många vid de sista två raderna. "Mitt hjärta är hett som en masugn och kallt som ett fattighus". Anders Österling säger ". . . även ett banalt motiv kan ibland avslutas med ett par versrader som blossa till". Dessa rader "säger mer än alla lyriska fraser". Dikten "Ett Minne" finner många ha något av psalmton över sig, så t.ex. Gabriel Jönsson, Sten Selander och Torsten Eklann. Som prov på "det nya" hos Ferlin får också "En brev", "John Boy" "En inneboende" och 'Ser du" stå. Frändskapen med folkvisan tycker man sig känna i "Ett träd". Många av dessa dikter, som man genast fastnade för har framgent hållit sig aktuella och blivit något av ett signum för Ferlin. Tag t.ex. "En valsmelodi". Det finns väl knappast någon, som inte genast associerar denna dikt till Ferlin. Naturligtvis har tonsättningarna spelat en stor roll. "En Valsmelodi" är också den dikt som man gärna översätter. Den finns tolkad till en rad främmande språk.

Skalden är en vagabond"

Ferlin har ofta karaktäriserats som den impulsive ögonblickspoeten, den rotlöse vagabonden med en clownattityd till tillvaron. Mycket av denna karaktäristik kan kanske ha uppstått genom en slags sammanblandning mellan liv och dikt. Man vill gärna se författaren i de roller, som han gestaltar i sin diktning. Redan i recensionerna till denna första diktsamling kan man se ansatser till sådana slutsatser och karaktärsteckningar, som i fortsättningen kan ha bidragit till skapandet av en viss bild av Ferlin. Gabriel Jönsson skriver ". . . det är välgörande, att författaren i de personligt färgade dikterna ej framställer sig själv som poet, mer eller mindre förbisedd och misskänd. Han är vagabond och proletär helt enkelt, en av livet härdad och desillusionerad man, . . ." Att Ferlin har vagabondens synpunkt på tillvaron påstår också Anders Österling. Till samma jämförelse ansluter sig Torsten Eklann, då han säger: "Skalden är en vagabond, men gudskelov ej någon av den stora orons män. . . . Det är en desillusionerad och ganska bitter människa som här talar". I Nerikes Allehanda (14/5 1930) står: "Själv tycker han sig vara en vagabond, en luffare

. . .". Knut Jaensson återkommer till samma tanke i Fönstret: "själv är han som medeltidens vagantsångare i all sin egenart på något sätt anonym".

Man återkommer också ofta till, att det Ferlin skildrar i sina dikter är självupplevt. "Han är helt enkelt en människa, som blivit illa åtgången av tillvaron . . ." skriver Sten Selander och sammanfattar hans filosofi med följande ord: Livet är trist och djävligt, och vi lever och dör på en slump. Förresten ska det bli ganska skönt att få dö och slippa ifrån hela eländet. Och till dess gitter jag inget annat göra än titta på människornas löjliga och vanmäktiga sprattlingar och själv strama upp mig så pass, att jag med en viss stil kan ge tusan i alltsammans". I Nerikes Allehanda heter det: "Det går en mörk ton genom hans livsåskådning, som företer en rotlös tillvaros dystra pessimism . . .". Och liknande i Nerikes tidning: "Författaren framträder som en livstrött pessimist. Livet är meningslöst och själv känner han sig som ett visset löv i vinden. - - - Han går och svälter och har trist . . .".

Efter att ha hört så många olika röster om Ferlins diktning vore det kanske lämpligt att låta skalden själv få sista ordet:

De sa att mitt spelverk var giga
— det klandret håller sej nog;
men jag hade så svårt att tiga
där jag sprang i den mörka skog

där ugglorna skreko om pina,
om död och grämsel och gråt.
För de trasiga nerverna mina
kreerade jag en låt.

Det var en så enkel en visa,
det var inte meningen alls
att nämndeman skulle den prisa
eller klockaren skulle ge hals.

Må klockaren — stolt i sin styrka,
fingrera på sitt *instrument.*
Långt borta från väg och från kyrka
jag drev några noter i pränt.

Envar som vill racka och slå mej
må göra det. — Faktum är nog
att jag bar ingen orgel på mej
där jag sprang i den mörka skog.

(Faktum är nog — ur Med många kulörta lyktor.)

NY NILS FERLIN-SOFFA UTANFÖR COSMOPOLITE !

K G Bejemarks vid det här laget världsberömda Nils Ferlin-soffa i Filipstad skall få en efterföljare i Klara. På Vasagatans trottoar på den plats, där Café Cosmopolite en gång öppnade en blygsam port för Nils Johan Einar och hela Klara-parnassen, kommer en ny soffa som en vilopunkt mitt "i livets villervalla". Men likaväl som skalden mera sällan bar frack, när han intog otaliga koppar kaffe på Cosmopolite, likaväl kommer K G Bejemark att den här gången gestalta honom helt vardagsklädd. Den eleganta cylinderhatten byts ut mot keps, kan man kanske tänka sig. — Men samma soffa blir det och poeten sitter i samma eftertänksamma ställning som han gör vid Skillerälvens strand.

Det är Nils Ferlin-Sällskapet som har tagit initiativet till att Stockholm i detta avseende inte alltför länge till skall behöva känna sig underutvecklat i jämförelse med Filipstad. En arbetsgrupp har bildats med v ordf Olof Ögren som sammankallande (han har viss rutin på området från Filipstads-statyn). Där ingår skattmästaren Curt Enström, Sven Aspling, K G Bejemark, direktör Erik Elinder (ordf i Wermländska Sällskapet i Stockholm) och f stadsträdgårdsmästaren Holger Blom, sekr i Skönhetsrådet.

En skulptur sådan som här skisserats kostar förvisso pengar. Men Nils Ferlin-Sällskapet skall inte på något sätt engagera sig ekonomiskt i projektet. Det är arbetsgruppen som skall ordna finansieringen, och man siktar på att få ungefär halva kostnaden täckt med bidrag från Stockholms kommun genom Konstnämnden för Prydandet av Allmänna Platser (KNAP).

TVÄRVIGGS VISA

av Sten Hagliden

Försök inte stryka mig medhårs!
Jag är ingen spinnande katt.
Ute på din hylla i tamburen
ligger min hårda hatt.
Den kan jag greppa, gå när jag vill,
dundra din trätrapp åt porten till
ut i min bistra natt.

Där hör jag egentligen hemma,
inte i din värme och ditt bo.
Du skall aldrig muta mig att dåsa
inomhus däst i ro.
Se dig för! Tofs på mitt öra står,
stryk inte mina strästyva hår!
Jag är en tassvass lo.

PROSIT

av Stig Warren

När poesin är prosa, sönderdelad
som av en hackelsemaskin,
då är ju prosan *först och främst förfelad,*
om än som prosa kanske riktigt fin,
och poesin,
den är förstås så fjärran den kan vara
från till exempel Fröding och Ferlin,
men också långt från Edith Södergran
och Gunnar Ekelöv. Vi ser nog fan
vid först lilla titt i partituren
om skalden är på sångens vingar buren
och hör nog fan om tonerna är klara,
vi som i versen söker melodin,
men som ska bluffas till att dyrka knattar
som var de jättar i lyrikens land.
Förlåt en gammal man som går och skrattar
åt hela skiten på sin öde strand,
en gammal dåre i periferin
som borde hålla käften i sin spleen
men denna vers i alla fall författar
och sedan tvättar sej i poesin
hos Edith Södergran och Nils Ferlin.

Fotnot: *Prosit* (latin med betydelsen Måtte det gagna). Uttrycket brukas vid nysning, fordom ett förebud till ont eller gott skeende.

Hemma hos Henny och Nils Ferlin

av Tor Bergner

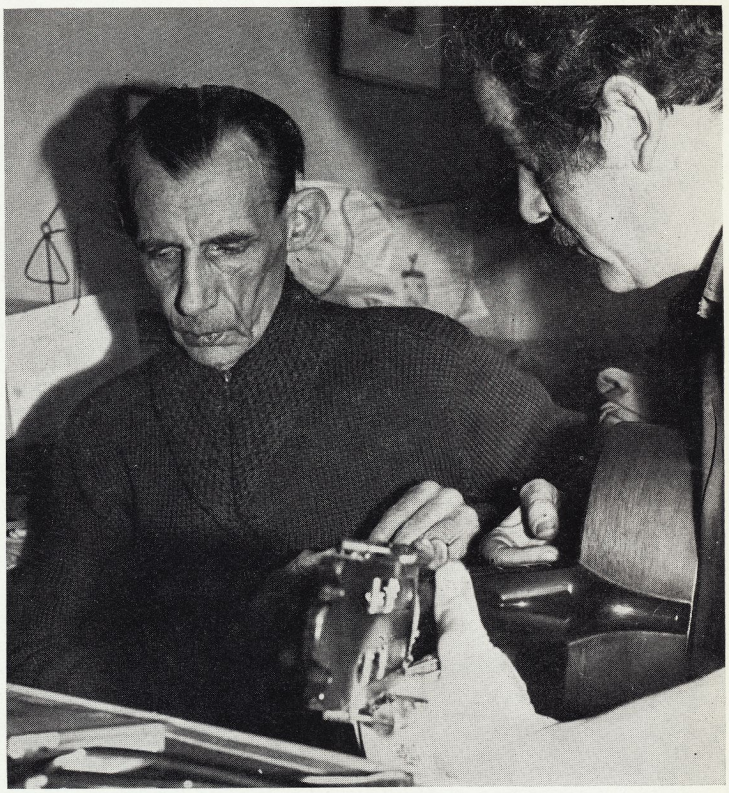

I dag den 1. 2. 1978 är det samma svinväder som det var den 19.12.1955. Snön vräker ner, blöt och tung. Tiden rinner sin väg men en del minnen lever outplånliga kvar.

Yngve Janson, "den första Roslagsskalden" som Nils Ferlin sade och skrev, hade lämnat detta jordiska våren 1954 och några goda vänner till Yngve Janson och bland dem Ferlin tog initiativ till utgåvan av ett urval av Yngve Jansons dikter. Fem diktsamlingar och en del efterlämnade dikter hade Nils Ferlin att välja ur innan hans arbete, illustrerat av den numera framlidne konstnären Harald Lindberg, gavs ut av Bonniers 1955.

— — —

Som sagt vintrigt var det och det lackade för fullt mot jul, när jag kom opp på Lantarbetarens redaktion och dess redaktör Bengt Gustafson som numer är knuten till Sveriges Radio, Utlandsavdelningen. Jag nämnde för Bengt att Ferlin bett mej komma ut till hans gård, Norrboda, i Roslagen. Märk väl, gård med inägor och strandrätt som han fick bruka och som brukas än i dag av arrendator.

Bengt hade tidigare publicerat i ett julnummer av Lantarbetaren Ferlins och min "Gammal visa — en skål I bröder" ur diktsamlingen "Kejsarens papegoja" 1951, och flera gånger hade Bengt och flera med honom uttryckt sin önskan att få följa med vid något tillfälle till det Ferlinska hemmet uppe i Roslagen.

Ferlin hade det mycket besvärligt med sin reumatiska värk och hälsan över huvud taget var långt ifrån den bästa. På grund av detta och hans arbete måste det hushållas med besök men han lät pigg, tyckte jag, när jag talade med honom och han bed mej komma. För den skulle ringde jag upp och frågade om han hade något emot att Bengt Gustafson följde med.

— Det är en duktig och hygglig kille, påpekade jag sanningsenligt för Ferlin.
— Jag, han har ju gjort affärer med oss och gör ju ingen dålig tidning . . . låt honom följa med, fick jag till svar.

Så var det då klart med den saken men annat återstod. Det var med nöd och näppe som vi i julruschen och ovädret nådde tåget i tid vid Östra Station för vidare färd mot Rimbo.

När vi i Rimbo beställde skjuts till Nils Ferlins Norrboda ruskade taxichauffören betänksamt på huvudet:
— Det är vällt frågan om vi kan ta oss fram genom snön. Ingen plogbil har varit i gång i dag.

Men Bengt och jag stod på oss. Vi tog i ordentligt med att han hade ju en till synes enastående bra bil och med hans vana med väder av alla de slag, så visst skulle vi ta oss fram till Nils Ferlin! Efter något betänkande så bar det i väg.

Vägen var helt igensnöad och värre blev den för var minut. Vår chaufför började verkligen se missmodig ut. Jag kom att tänka på en sommardag då den framlidne konstnären och ansvarige utgivaren av tidningen BRAND Georg Högberg och jag knallade till fots hela vägen från Rimbo till Henny och Nils. Skissblock, ritstift och gitarr plockades fram allt emellanåt som gav tavlor som resultat och en visa med för den delen som jag tillägnade Georg Högberg och hans Ulla — "Nu smyger mjukt en vind" ur min samling "Visor i Vinden".

Varje årstid har ju sitt behag sägs det — men inte i dag. Utanför en bondgård avbröts taxifärden till Norrboda.
— Jag vill inte bli fastnandes i snön . . . inte en meter till kör jag!

Att han menade allvar var inte att missta sej på. Vi lämnade den goa bilvärmen, gav oss ut i snöstormen med ett par kilometers snöpulsning framför oss och med en blandning av både glädje och förvåning öppnades dörren till det Ferlinska hemmet. Nils hade bett Henny ringa till Lantarbetaren för att avråda oss med tanke på oframkomligheten på vägarna men Bengt och jag hade då redan dragit åstad.

Nils satt på sin plats vid köksbordsfönstret. Efter att ha inmundigat gott, värmande kaffe blev Bengt anmodad att ta plats på kökssoffan och jag vid Nils sida. Han fixerade Bengt med skärpa i blicken, upptäckte reporterkameran och uppmanade ävenledes med skärpa i tonfallet.
— Du får inte fotografera . . . du får inte störa border Tor och mej när vi arbetar!

Vid sidan om Nils på väggen fanns det minnesanteckningar fastklamrade och givetvis alster av konstnärsvänner med hälsningar på. Och på bordet A4:ark och pennor med specialtillverkade skaft. Ferlins av reumatism söndervärkta händer och fingrar klarade inte av någon handskrift förutan de specialtillverkade skrivdonen. Efter att ha flyttat våra kaffekoppar och glas i fingerborgsstorlek och sejdelmodell åt sidan öppnade han den nyutkomna boken, "Yngve Janson/Dikter". Han berättade hur mycket han tyckt om Yngve som person och hans diktning. Hur hans änka Anna hade möjlighet att få en slant i samband med försäljningen av boken, och om jag nu tonsatte någon av dikterna och den blev utgiven i visans form och placerad i någon film, så kunde Anna tänka sig något Stimpengar ävenledes.

Det var rörande att möta hans omtanke kring Yngve Jansons Anna. Och det var Nils Ferlinskt! Han läste ett flertal dikter ur boken på sitt så alltid fascinerande sätt. Hela tiden satt jag med gitarren spelklar i mitt knä medan han läste. Han dröjde inför dikten "Slåttertid" och frågade mej vad jag kände inför en tonsättning, och visst kände jag men svaret blev det vanliga, när han bad eller frågade mej i sådana sammanhang: "Om jag bara kan och du gillar mitt jobb." Han talade om för mej att dikten ursprungligen bestod av fyra verser och tyckte att den blev för långt utdragen, varför han uteslöt andra versen.

Jag levde mej mer och mer in i diktens måleriskhet, nynnade och fingrade ackord därtill och melodin började ta form. Hela tiden satt

Nils koncentrerat lyssnande vid min sida. Ibland följde han texten i boken, ibland lyssnade han med slutna ögon och lät huvudet vila i sin hand. Vilken lyssnare jag hade vid min sida och vilken inregistrering av tonslingans anpassning till textens innebörd och andemening! Vi beslöt att ta med vers nummer två nu, när det gällde visans form och form hade melodin börjat ta.

— Det här skålar vi på broder Tor! föreslog Nils och fortsatte:

— Du Bengt som är en vällevnadsmänniska och inte förtär något starkt får börja fotografera nu.

Bengt hade under flera timmar lyssnat och iakttagit vad som förevarit vid köksbordet med vilande kamera. Men nu kom den livaktigt i gång. Nils Ferlin och jag höjde de så små och fina sejdlarna och jag glömmer aldrig den blick han gav mej som förresten Bengt fångade mästerligt på filmremsan. Den blicken kommer alltid att glädja och värma mej.

Minnen rullades upp, dikter lästes och visor sjöngs. För första gången fick jag höra Ferlins egna toner till "På källaren Fimmelstången" ur "Kejsarens Papegoja". Med största inlevelse och känsla sjöng han till sina ord: "Söka efter levande ord, ack möda . . ."! Nils Ferlin och Ulf Björlin är båda delaktiga till tonsättningen av "På källaren Fimmelstången."

Timmarna började lida mot sent eller tidigt hur man vill. Plogbilen hade med dunder och brak passerat mot Rimbo och efter att ha svävat ut i en finsk vals, "Kulkuri Valsi", över köksgolvet med Henny så tog Bengt och jag farväl. Och även nu detta typiskt Ferlinskt; det prasslade en sedel i min hand med hans tanke på resekostnader och en jul som stod för dörren.

— — —

Yngve Janson änka Anna slutade sina dagar 1972, men innan dess fanns "Slåttertid" utgiven av trycket i min vissamling "Fjällviol och Anemone", inspelad på grammofon och placerad i en film vilket givetvis gladde Nils Ferlin och mej mycket.

FERLINEPISOD

Under en av sina sista levnadsdagar berättade Nils Ferlin följande lilla historia från den tid, då han tillsammans med sin gode vän, Emil Lemhagen, "folkbildade" ute i bygderna någon gång omkring 1930.

Ferlin och Lemhagen, den senare skrudad i bonjour (hur Nils själv var klädd nämnde han inte, men man skulle kunna misstänka: jackett, randiga pantalonger och cylinderhatt!) hade annonserat om sitt besök i en av de större uplandssocknarna. De visades fram till estraden i en stor skolsal eller bygdelokal med plats för minst hundratalet personer. Salen var fylld till bristningsgränsen av en andaktsfullt väntande publik.

Ferlin inledde med uppläsning av ett lämpligt urval av egna dikter och han blev vederbörligen applåderad. Så klev Lemhagen upp i katedern för att framföra sitt föredrag, som kort och gott var betitlat: HUMOR. Hur mycket de tillstädeskomna uppfattat av det stora och rikhaltiga ämnet var svårt att avgöra på grund av den gravlika tystnaden under hela föredraget. När detta var avslutat, stiger en av byns äldste, kanske en kyrkvärd eller nämndeman, upp och avtackar föredragshållaren: "Tack, tack, snälla pastorn, för en god predikan!"

Gösta Thimon

EPITAFIUM

av Ingeborg Erixson

Nu brister den sista länken
Det är som om alla broar
har mist sina fästen

Det är som ett brofäste brustit
för alltid förlorats
Nu måste vi ensamma var på sitt håll
vara sammanhållningens länkar
mellan nuet och framtiden . . .

Ingen stöttepelare mer!
Ensamma måste vi finna vår länk
för att överbrygga ett avstånd
till efterkommande släkten

Här är sundet mellan nära och fjärran
Evigt oändligt utanför brusar havet
då vinden tar tag i ett namn
tillsynes förlorat
tillsynes förlorat i rummet
men dröjande ännu som synbild
och en levande klockklang i minnet

Vem vet vad för vågkrets som sluter sig kring
honom nu
vem vet väl vad vågorna menar
då de drar sig tillbaka från stranden
grå länkar till forntidens hav
vem vet det förflutnas tankar
då vinden tar tag i ett namn
för att ropa ur glömskan tillbaka:

att den som gett våra ögon sitt liv
och levandegjort våra tankar
han skall komma och sätta sig här vid vårt
bord
han skall levande vara här med oss
och vinden skall fatta ett namn
tillsynes förlorat
tillsynes förlorat men dröjande ännu
i rummet

i en osynlig vågkrets
en våg genom levande lemmar
som blod av vårt blod
som liv av vårt liv
som en levande klockklang i minnet . . .

Till Irma, Dick och Roland Hjort.

I FERLINS ANDA

av Harald Forss

Vår man i Lichtenstein

Tyst min mun så får du socker
vacker min i elakt spel,
ärlig uppsyn, vinst med ocker
rynka ej ditt ögonbryn.

Tag din sked i vackra handen
buga sirligt krämarsjäl
var förbindlig och förslagen
så går allt dig väl.

Le och lisma pilimariskt
så är seden här,
håll dig framme dag och natt
skrap med foten, buga kråma.

Rävlik lyckas du att lyckan nå
fiffel raffel apekatt
vakta på din dyra skatt
Guld i mun för tryffelsvin
hårdvaluta i Berlin.

Smiling lips, och nya tips
Lichtenstein hipp hipp hipp hipp!

Sankta Cementa

Palatsens tid är förbi
nu byggs det låda och skrapa
och Sankta Cementas gråa ton
är lätt att efterapa.

Det stämmer rätt bra den dag som är
att kaka söker maka —
I flock och farnöte arma själ
du skall ej något sakna.

Don efter person är regeln här,
och sådant läder, sådan smörja.
Som folk är mest, så även här
så strävsamma, grå och nöjda.

Med snabbköpslivs och bingohall
med slit och släng och knall och fall
tills läglarna är tömda
och vi med dem är glömda.

FERLIN SOM MILJÖDIKTARE

Nils Ferlin var en av våra allra tidigaste miljöskribenter. Många av hans dikter grundar sig på observationen att människan är den enda art som förstör livsmiljön som den är beroende av. *Hasse Skogsberg,* filmare och miljöpedagog, påvisar att Ferlin har en given plats i den aktuella miljödebatten.

Dikt används ofta i både undervisnings- och påverkningsarbete. En språklig koncentration kan vara verkningsfull, både som utgångspunkt och sammanfattning. Direktbegriplighet är önskvärd, annars stängs omedelbart en del lyssningskranar, t ex i en skolklass. Man tycker det är löjligt med ordrebusar och konstigheter. Många unga människor mognar sent till symbolförståelse, somliga tydligen aldrig. Bergriplighetstester bl a i skolor har klart visat detta.

Poesin tillhandahåller en uppsjö av dikter som kan vara goda hjälpmedel vid undervisning, också i andra ämnen än modersmålet. T ex samhällskunskap, natur- och miljövård, religionskunskap. När det gäller miljövården har snart sagt varje svensk poet fr o m 40-talet offentliggjort dikter, som speglar oron för vart den firade s k utvecklingen ska leda oss.

Ferlins miljötänkande vaknade tidigare än för de flesta i vårt samhälle. Redan på 20-talet skrev han sin NIDVISA TILL MÄNNISKAN. I utvecklingens gång hade människan tappat svansen — men hade hon också förlorat sinnesron och sansen? I sin allra första diktsamling, "En döddansares visor", gisslade skalden flitigt sitt ödesdigert experimenterande släkte. Särskilt Nidvisan har använts av lärare som underlag för diskussioner och av elever som bas för tecknings- och bildcollage.

I alla sina diktsamlingar återkommer Ferlin ständigt till människans tekniska självsvåldighet, hennes litenhet i det väldiga universum och vår alldeles obefogade stöddighet och förhävelse. Herr Streberman har många likar i Lilleputtars land.

"Stadigt närmare gud
lyfter sej människan,
den obetvingliga människan,
och kastar ner cigarettstumpar
på Edelweisen."

En hel del av de problem som diskuteras inom miljövården idag, tog Nils Ferlin upp i diktens form långt innan miljövård blivit ett allmänt begrepp. Det kunde gälla våldförande på värnlösa djur, utrotandet av arter, människans myrstacksgyttrande, krigsteknikens förstörelse, vår motordyrkan — ja, t o m nedskräparen fick en plats i poesins annaler. PR-krafter för håll-naturen-ren-intressena har kunnat använda t ex dikten Pick-nick som ett utmärkt inslag i miljövårdsarbetet.

Ferlins miljökritik varvas med drömmar om ett bättre tillstånd. "En gång ska det vara sommar . . ." och i "Libertas" hoppet om frihet och förnuft. Dikten "LUGNT" ger en nyanserad bild av buller som en mycket subjektiv företeelse.

Skaldens satirer om människans teknikdyrkan klaffar fint in i vår miljö- och energidebatt, och de är verkligen mångsyftande. Den gudason som enligt prästerna ska komma och rädda oss från ett evigt rödglödgat helvete anländer sannolikt helt tidsmässigt:

"Nu kommer han likväl
i automobil eller flygmaskin
vad det lider . . .
. . . Kolingen kläder sig söndagsfin.
Och tätnande ångor av bränd bensin
östvind och västvind sprider."

I dikten Spinn spinn, på den välkända melodien, tangerar Ferlin tanken att kanske är det bilen — ja, kanske är det bilen som är den

verklige frälsaren, naturligtvis påhejad av den illistige Bekvämlighets-djävulen.

I början av 30-talet kan vi i dikterna märka hur skalden plågades av krigsångesten. Det blev inget gott av det första världskrigets uppgörelse.

"Tre bränder föll ner i Ginungagap:
Frihet, Jämlikhet, Broderskap.
. . .
Det kunde ha blivit ett bål mot sky.
Men det ljuset är slocknat som slängs i dy."

Och hur skulle det bli framåt? Ferlin är de nya djärva krigslekarna på spåren:

"Döden fått åter en dosa i hand
— har duktiga leverantörer.
De sitter och labrar i allo land,
små flitiga ingenjörer.
Läste helt nyss i det blad jag fick
hur de pulvrat ett nytt slags jorum:
en stad tar de bort på ett ögonblick,
på ett kick är den hej basalorum . . ."

Särskilt i Goggles förebådade Nils Ferlin storkrig nr 2 i skarpögda aningar. När branden var i full gång blev han en diktens krigsrapportör i tidningen Idun. Där gav han många uttryck för kriget som svårast av all miljöförstörelse. Krigsdikterna samlades ju småningom i boken En gammal cylinderhatt.

"Lump och trasa och dröm som brast,
bråtT ska bubblorna brista!
Du som trodde så djupt och fast:
Mycket har du att mista!
Tornen ramla och blixten slår.
— Var är de breda orden?
Allt till grus och till aska går.
Döden far över jorden . . ."

Freden kom ju så småningom — men det kalla kriget avlöste. Teknikerna, kemisterna och fysikerna vilade inte — ej heller skalderna.

Ferlin hade en grundinställning i atomklyvningsfrågan som man skulle kunna formulera så här: Det är besvärligt nog att leva, även utan en kärnladdad miljö. Dikten IDAG är därför minst lika aktuell nu som igår, då den skrevs för inemot 30 år sedan.

"Allt fattigare och sämre — teknik, sensation och jox.
I dag får den stora kometen rum i en unicabox
Frid vare dej, arme Tellus, om hastigt du plånades ut.
Din början var eld och kvidan och kvidan och eld ditt slut. . ."

På Ferlin verkade det som om vetenskapen arbetar i förstörelsens tjänst. Människorna hittar på många sätt att göra det svårt för varandra. Måste det inte bli bakslag om vissa av oss söker göra oss till herrar över all natur? Mycken kunskap finns — men inte om livets och materiens allra innersta.

Egentligen kan det tyckas märkligt att en poet av lite äldre datum med rim och några melodiska gamla örhängen kan utnyttjas direkt i dagens samhällsdebatt. Men tillvarons biologiska fundament är ju tidlöst orubbliga. Ferlins syner har med detta att göra. Det är därför han är ständigt aktuell.

I samband med en sjukhusperiod under senare delen av Ferlins liv hände något intressant som hörde samman med miljösynen. En medpatient hade visat honom en miljövårdens grundsats:

DET VORE ORÄTT ATT SJÄLV BERIKA SIG TILL PRISET AV DE EFTERLEVANDES ARMOD

(sagt på 1600-talet av Stora-Mogulkejsaren Schah Djahan i samband med att han avvisade förslag om extrema, sannolikt erosionsskapande bevattningsåtgärder i Indusdalen)

Nils Ferlin, som ständigt var sysselsatt med tankar på rättvisekravet som grundval för allt mänskligt, blev alldeles upptänd av denna sats och hade yttrat att han ville göra en prosabok med Schah Djahans devis som motto. Någon sådan orkade han dock aldrig med.

En stor del av mänskligheten har det som Ferlin hade det. Ofta känner vi oss ganska små och svaga, vi vanliga, när ekonomer, tekniker, präster och makthavare trummar på. Men den lilla människan kan ändå betyda något och är ofta uthålligare och segare än vi tror. Ferlin uttrycker det så här:

"När eken föll — förtärd och blind,
i stormens vreda marseljäs,
stod kvar ett litet dallergräs
och bugade för vind."

Vi faller kanske inte — men vi oroas. Det har kommit mörka toner i vetenskapens ljus. Skäl finns att betvivla människans överlägsenhet gentemot andra varelser och naturens företeelser.

"En mask som krälar en stund bland gräsen
vet lika mycket om livets väsen . . ."
". . . ädelstenen förråder
blott månen sin hemlighet
och sälgen finner sin åder
där vetenskapen går bet."

Människan har anledning att vara lojal mot den natur som hela tiden ger henne sina livsmöjligheter. Den tanken var den gemensamma nämnaren för både senare tiders miljöväckarklocka, Rachel Carson, och den tidige miljödiktaren Nils Ferlin.

"Låt det bli vår ännu en gång,
låt det bli sol och fågelsång.
Lyft ut din hand kring bloddränkt mull
för fåglarna och trädens skull."

SPÅDOMEN

Gåtfull tystnad var
sfinxens svar
i ett hav av sandkornssekunder vilande
med blicken för evigt fixerad
bortom seklerna
likgiltig för organismernas hastverk
och det sakta roterande timglaset
vars sandkorn knappast förändrar ökennivån.
Okuvlig väntar sfinxen på gryningsstrimman
och spår omänskligheten.

Dikt: Bert Axel Westerström

Bild: Annika Grauers

EN SAGA . . .

av Héléne Meurling

Min konung berättar en saga med armarna
runt om min hals
jag älskar att höra hans stämma
och lyssnar till ingenting alls . . .
- - - en värld av toner sig sänker djupt i
universums famn
hans stämma är skyarnas stämma
gudomlig i mänsklig gestalt - - -

luften lyser av fosfor
astralbelyst min strand . . .
helt nära rymdens hjärta
flyter
drömbilder fram . . .
rusig av stormen
vaggas tomhetens vagn - - -
skeppet bär vita segel
VEM ÄR JAG ?
vad är mitt namn?

Min konung berättar en saga med armarna
runt om min hals - - -
jag älskar att höra små sagor som handlar om
ingenting alls . . .
"se jungfrun på skyarnes tinne
hennes ros är vidunderligt röd
hon breder ut håret
och rosen får djupare glöd . . ."

vi kämpar,
vi kämpar tillsammans
vaggas i tomhetens famn . . .
en saga för länge sen svunnen
en stjärna var hans namn.

SNABBPOESI

Åtta minuter innan Axel Liffner skulle lämna sitt arbetsrum på AB för att gå till ABF-huset och ta emot 1977 års Ferlin-stipendium, fick han av kollegan Jacob Branting rådet att lämpligen skriva några rader med en hälsning från/till Nils Ferlin att framföra under kvällen. Han följde rådet. Under samma åtta minuter satte sig Jacob Branting i rummet bredvid och skrev ett akrostikon på samma tema. — Resultatet av denna åtta minuters poetiska verksamhet återges här.

Några ord av Nils Ferlin genom Axel Liffner

Något så när mager
har jag ändå fyllt
många kubikmeter luft.

Och kanske har min smala bringa
och mina trevande ord
gett vindskydd åt några
som annars inte skulle
beretts en plats vid ett bord.

Något sånär mager
I en väl gjordad kista
Ligger vår vän
Såsom de flesta

Juninatt över honom
Oblat i hans torra mun
Han visste
Att fågelens sång
Nästan inte hördes

En värmländsk evighet
Jordades
När den kamraten dog
Alldeles öppna
Ryste hans ögon

Få har som han
Erfarit, levt med
Rikedomen i att
Länge vara utan.
Ingen jag läst så
Nära en annan.

Jacob Branting

Stipendiat med hustru. — Foto Stig-Arne Öström.

Ömsesidig uppskattning

En genial tänkare har upptäckt möjligheten, att PR skulle kunna tala varmt för kollegan *"Lyrikvännen"* — dymedelst förväntande sig motsvarande skriftliga uppskattning som en ringa gentjänst. — Ske alltså!

"Lyrikvännen" utges med 6 nr om året av FIB:s Lyrikklubb, och för medlemsavgiften på 35 kr får man också klubbens årsbok, denna gång ett urval dikter av Rainer Maria Rilke. Medlemskortet ger dessutom fritt inträde till den s k Poesidagen i Gamla Riksdagshuset och till andra av klubbens arrangemang. — Pg 50 27 33 - 9.

Värmländsk årsbok om Ferlin

Värmlands Museum har som bekant redan tidigare markerat sitt intresse för Nils Ferlin genom sin uppmärksammade Ferlin-utställning. Nu fortsätter man denna vällovliga verksamhet genom att ägna sin årsbok "Värmland förr och nu" för 1978 helt och hållet åt Nils Ferlin. På motsvarande sätt har årsboken tidigare som tema haft andra av landskapets stora skalder: Fröding, Lagerlöf och Aurell. I årsboken om Nils Ferlin medverkar en lång rad kännare av skaldens person och diktning och flera tidigare Ferlin-stipendiater. En presentation av Nils Ferlin-Sällskapet skall enligt uppgift också ingå. "Värmland förr och nu" 1978 utkommer i november.

NYA MEDLEMMAR

t o m 15 mars 1978

Abarca-Faulén, Olga, Armégatan 32/222, 171 59 Solna
Ameln, Christian, Askrikegatan 7, 115 29 Stockholm
Belfrage, Maj, Rönneholmsvägen 26, 211 47 Malmö
Bergh, Einar, Granvägen 5, 661 00 Säffle
Bergers Bokhandels AB, Box 200, 532 00 Skara
Bergqvist, Valdemar, Färjestadsvägen 69 A, 654 65 Karlstad
Bienert, Michael, Industrivägen 18—20, 135 01 Tyresö
Björne, K.-G., Johan Skyttes Väg 326, 125 33 Älvsjö
Boethius, Brita, Frimurarvägen 14, 181 41 Lidingö
Broms, Rune, Valhallavägen 59, 114 22 Stockholm
Dagens Nyheter, Teaterredaktionen, Börje Åberg, 105 15 Stockholm
Eftring, E.-L., N. Liden 13, 411 18 Göteborg
Ferm, Viveka, Drabantvägen 7, 175 30 Järfälla
Fredenholm, Thord, 1245 Arlington Circle, Merritt Island, Florida 32592, USA
Fredriksson, Evert, Höstvägen 18 B, 352 37 Växjö
Grate, Eric, Väntorp, Ulriksdal, 171 71 Solna
Grauers, Annika, Kävlingevägen 5, 222 40 Lund
Grenås, Carl G., Utsiktsgatan 3, 523 00 Ulricehamn
Gustavson, Sigurd, Sveagatan 2, 652 22 Karlstad
Halleen, Cerle, Aspnäsvägen 8, 181 43 Lidingö
Hallgren, Lili, Västergatan 69, 241 00 Eslöv
Hansson, Ingemar, Parentesen B 122, 223 52 Lund
Hasselberg-Gedda, A.-M., Ö. Bergsgatan 37, 611 00 Nyköping
Holmgren, Anne-Lie, S:t Paulsgatan 22 B, 116 48 Stockholm
Holmgren, Gerd, Solhems Hagväg 16, 163 56 Spånga
Höjer, Björn, Tollare Folkhögskola, 132 00 Saltsjö-Boo
Isaksson, Åke, Växthusvägen 15, 722 23 Västerås
Jerneröd, Maja, Sigrid Undset-gatan 18, 161 58 Bromma
Johansson, Alice E., Kvisthamragatan 7 C, 761 00 Norrtälje
Johansson, Astrid, Love Almqvists Väg 4 B, 112 53 Stockholm
Johanson, Karin, Ölands Alby, 380 62 Mörbylånga
Johansson, Nils, Hägerstensvägen 98, 126 49 Hägersten
Jonasson, Aste, Fagerhultsvägen 3, 430 63 Hindås
Kils Bibliotek, Storgatan 41, 665 00 Kil
Lennerlöf, Britta, Döbelnsgatan 16 A, 113 58 Stockholm
Liljeqvist, Bert, Barnängsgatan 16, 116 41 Stockholm
Lunds Universitet, Litt.-vetenskapl. Inst., Helgonabacken 14, 223 62 Lund
Lundström, Karin, Annebergsgatan 15 E, 214 66 Malmö
Luther, Sten, Fack 25, 104 32 Stockholm
Lörne, Ingrid, Furutåvägen 44 A, 352 54 Växjö
Malm, K. E., Trädesvägen 6, 145 69 Norsborg
Modigh, Anna-Brita, Brännkyrkagatan 155, 117 28 Stockholm
Moås, Ulla, Pl 2155, 660 92 Deje
Ohlsson, Lennart, Klockargatan 2, 711 00 Lindesberg
Pernestrand, Lennart, Ugglestigen 1, 654 68 Karlstad
Petersson, Aina, Bisterfeldsvägen 7, 381 00 Kalmar
Petzén, Bertil, Högbergsgatan 74, 116 53 Stockholm
Prieto-Estades, Miguel, Armégatan 32/222, 171 59 Solna
Rydén, Per, Virvelvindsvägen 4 A, 222 27 Lund
Sarvisé, Berit, Tantogatan 47, 117 42 Stockholm
Schmidt, Ingrid, Ponsbachsvägen 3 A, 775 00 Krylbo
Schön, Ebbe, Lästmakaregatan 4 B, 754 34 Uppsala
Setterberg, Åke, Friggs Väg 13, 145 69 Norsborg
Sjöberg, Anita, Vårvägen 13, 137 00 Västerhaninge
Sjöberg, Ingeborg, Torsång 16, 781 00 Borlänge
Staberyd, Egon, Hyttgatan 6, 733 00 Sala
Stenius, Sten, Box 23, SF-48101 Kotka 10, Finland
Storm, Peter, Pipersgatan 11, 112 24 Stockholm
Ståldal, Gunnar, Ekebyvägen 15, 170 10 Ekerö
Svanholm, Natanael, Terrängvägen 69, 126 61 Hägersten
Svensson-Lundkvist, Gunvor, Marknadsvägen 291, 183 34 Täby
Torhamn, Urban, Garvar Lundins Gränd 9, 112 20 Stockholm
Tranströmer, Ulla, Norrtullsgatan 11, 113 29 Stockholm
Wahlo, Ulla Britta, Åsbacken 3, 161 39 Bromma
Wedelsbäck, Karl-Axel, Kärnmakaregatan 17 281 00 Hässleholm
Weinberg, Gunnar, Rådmansgatan 19, 114 25 Stockholm
Wendelbo-Hansson, Anna, Adelgatan 13, 223 50 Lund
Wernemar, Thore, Flintbacken 4, 117 42 Stockholm
Westerström, Ingeborg, Lilla Fiskaregatan 2, 222 22 Lund
Vihalemm, Arno, L:a Östergatan 29, 271 00 Ystad
Wiklund, Elsie, Åkervägen 11, 813 00 Hofors
Åman, Karl E., Trebacksvägen 4, 182 65 Djursholm
Åsbrink, Eva, Järnvägsgatan 10, 532 00 Skara

Nils Anders Näslund avliden

Konstnären Nils Anders Näslund som vid flera tillfällen medarbetat i Poste Restante, avled i februari 1978. Han var född 1915 i Långsele och flyttade i början av 30-talet till Stockholm, där han utbildade sig till arkitekt. I mitten av 40-talet började han teckna i flera olika tidningar efter studier hos bl a Albert Engström. Från 1949 och till början av 70-talet gav han ut den årliga julboken "Stjärnsmällen". Välkänd blev hans serie författarporträtt, som gått som vandringsutställning på biblioteken.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 1977

Styrelsen för Nils Ferlin-Sällskapet får härmed lämna verksamhetsberättelse för 1977.

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING:

Ordförande
författaren Sandro Key-Åberg

Vice ordförande
direktör Olof Ögren

Sekreterare
redaktör Gunnar Larson

Skattmästare
direktör Curt Enström

Övriga ledamöter
riksdagsman Sven Aspling
f landshövding Rolf Edberg
fil mag Tor Englund
regissör Edvard Matz

Suppleanter
universitetsbibl Ola Christensson
konstnären Idun Lovén
skådesp Eva-Lisa Lennartsson

Redaktionskommitté
Ove Almström
Tor Englund
Gunnar Larson

SAMMANTRÄDEN

Under 1977 har Nils Ferlin-Sällskapets styrelse haft fyra protokollförda sammanträden utöver ett extra sammanträde som avsåg frågan att förse Stockholm med en Ferlin-staty. I detta ärende står v. ordf. Olof Ögren i kontakt med prof K G Bejemark, kommunala myndigheter samt flera stiftelser. Nils Ferlin-Sällskapet skall ej engagera sig ekonomiskt för att anskaffa det aktuella belopp som denna staty kommer att kosta.

Årsmötet på Publicistklubben den 28 april omvalde förf Sandro Key-Åberg till ordförande och övriga ledamöter omvaldes. Det meddelades att f landshövdingen Rolf Edberg undanbett sig återval i och med utgången av 1977. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet.

Även denna gång deltog ett sextiotal personer vid den efterföljande supén. Sten Rundqvist läste några dikter. Tor Bergner, Ulf Ingwall och Ulf-Johan Tempelman svarade i övrigt för underhållningen. Lotteritraditionen hade stötts av många givare i form av böcker och konst, vilket inbringade 630 kronor.

FERLIN-STIPENDIET

Årets stipendium på 8.000:— kr utdelades på ABF i Stockholm den 21 oktober till förf Axel Liffner. Sandro Key-Åberg höll ett initierat tal om stipendiatens lyriska insatser och Liffner tackade med att läsa ett antal av sina senaste dikter. Hans Strååt och Eva-Lisa Lennartsson svarade för den professionella recitationen, sedan Ingegerd Granlund hållit ett inledningsanförande som den vältaliga publiken visade sin stora uppskattning. För den musikaliska avdelningen svarade hrr Bergner, Ingwall och Tempelman så att publiken efter ett program som varade över två timmar ändå inte verkade helt villig att gå hem.

Cirka fyrtio deltagare samlades sedan privat till en Ferlin-afton som varade många timmar, så som det blir när bl a Nils Johan Einars båda systrar Lisa och Ruth är i god Ferlin-form.

INKOMSTER OCH UTGIFTER

Verksamhetsåret 1977 har 88 st nya medlemmar tillkommit, medan ett trettiotal avlidit eller begärt sitt utträde av skilda skäl. Kvar står fortfarande ca 1 800 medlemmar, av vilka mer än 1 400 kan sägas betala sin avgift minst sagt exemplariskt. Närmare 500 medlemmar har t o m betalat sin avgift för 1978 under 1977. De förskottsbetalda avgifterna uppgår till ca 9 700 kronor. Även under 1978 måste vi stryka något hundratal medlemmar som mottagit Poste Restante de senaste åren utan att inbetala sin medlemsavgift. Skon passar tydligen bra, men man ägnar inte en tanke åt vem som gjort den . . .

BALANSRÄKNING

per den 31 december 1977

VINST & FÖRLUST KONTO

Poste Restante	17 706. —	Medlemsavgifter	28 340. —
Stipendium	8 000. —	Gåvor	370. —
Allmänna omkostnader	1 606.67	Räntor	3 793. —
Revision	250. —	Sammankomster	829. —
	27 562.67		
Årets vinst	5 769.33		
	33 332. —		33 332. —

UTGÅENDE BALANS KONTO

Kassa	152.15	Nils Ferlin Fonden	40 000. —
Postgiro	769.37	Medlemsavgifter 1978	9 700. —
Bank (36 12778)	42 815.20		
Bank (25 36814)	3 694.61		
	47 431 33		
Kapitalkonto	8 038. —		
./. årets vinst	5 769.33		
	49 700. —		49 700. —

Stockholm i februari 1978

Sandro Key-Åberg *Olof Ögren* *Gunnar Larson* *Curt Enström*

Sven Aspling *Rolf Edberg* *Tor Englund* *Edvard Matz*

REVISIONSBERÄTTELSE

för

Nils Ferlin-Sällskapet

Efter verkställd granskning av räkenskaperna för år 1977 för Nils Ferlin-Sällskapet får jag härmed avge följande berättelse.

Jag har genomgått protokoll och styrelsens berättelse över verksamheten.

Behållningen på postgiro- och bankkonton har kontrollerats.

Då revisionen ej givit anledning att framställa någon anmärkning tillstyrker jag, att styrelsen beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattat.

Stockholm den 13 mars 1978

Birger Backvall

Bilaga medföljer

KALLELSE TILL MEDLEMMARNA

Nils Ferlin-Sällskapet håller ordinarie årsmöte

tisdagen den 9 maj 1978 kl 19.30

i Sjöfartshusets Festvåning, Skeppsbron 10, Stockholm.

Föredragningslistan upptar bl a nominering av kandidater till 1978 års Ferlin-stipendium. Styrelsen erinrar om medlemmarnas rätt att föreslå stipendiat.

Efter förhandlingarna vidtar den sedvanliga årsmötesmiddagen med oxfilé, grönsaker, öl och kaffe till ett pris av 55 kr inkl. serviceavgift. Högst 70 deltagare, d v s de som först anmäler sig. Senaste anmälan till middagen den 3 maj till fru Nordell, tel 08-36 29 20. Anmälan är bindande.

Hjärtligt välkomna till årsmötet!

Styrelsen

BRODER TORS FERLIN-AFTON

Under titeln "Broder Tors afton" kåserar och sjunger Tor Bergner visor till eget ackompanjemang i Kulturhusets stora hörsal lördagen den 29 april kl 19.00. För musiken står två namn: Tor Bergner och Nils Ferlin. Vistexterna är i högsta grad Ferlin-präglade. Förutom Nils Ferlin finns tre Ferlin-stipendiater representerade bland författarna: Emil Hagström (1964), Helmer Grundström (1965) och Tor Bergner (1966) och andra namn är Lars Forssell, Willy Walfridsson och Birger Wikström. Aftonens andra avdelning kallas "Rapsodi i svensk folkton". Till Tor Bergners musik, arrangerad av dirigenten Anders Dahl och framförd av medlemmar ur Radiosymfonien och Hovkapellet reciterar Tomas Pontén dikter av bl a Nils Ferlin, Emil Hagström, Helmer Grundström, Tor Bergner och Harald Forss. — Hela programmet spelas in för två kommande radioprogram.

Poste Restante Medlemsblad för Nils Ferlin-Sällskapet Nr 1, 1978
Styrelsens funktionär: Curt Enström, Nybrogatan 14, 114 39 Stockholm. Tel 61 66 79
På dagtid tel 36 29 20 (efterfrågas: fru Nordell)
Redaktör för medlemsbladet: Gunnar Larson, Åsögatan 70, 116 24 Stockholm. Tel 08/68 60 06, 0764/364 89
Tryck: Rundqvists Boktryckeri i Göteborg ISSN 0345—9519